

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชน ระหว่างปีพุทธศักราช 2513 - 2530" ซึ่งครอบคลุมสาระดังนี้ วัตถุประสงค์ของการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย วิธีดำเนินการวิจัย การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ตามลำดับ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ คือ

1. เพื่อศึกษาวิเคราะห์ภารกิจของวิทยาลัยเอกชนด้านผลิตบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการ แก่ชุมชน และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมในอดีตจนถึงปัจจุบัน
2. เพื่อศึกษาแนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในอีก 15 ปีข้างหน้า

ขอบเขตของการวิจัย

1. การศึกษาครั้งนี้ มุ่งศึกษาเฉพาะสถาบันอุดมศึกษาที่เป็นวิทยาลัยในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัยที่เปิดทำการเรียนการสอน ก่อนปีพ.ศ. 2531 เนื่องจากถือได้ว่าการคล่องตัวในการดำเนินการเพราะได้เปิดทำการเรียนการสอนตั้งแต่ 1 ปีการศึกษาขึ้นไปซึ่งมีทั้งหมด 16 แห่งคือ

1. วิทยาลัยอัสสัมชัญบริหารธุรกิจ (วอบ.)
2. วิทยาลัยเอเชียอาคเนย์ (วออ.)
3. วิทยาลัยศรีอีสาน (คณาส์วัสดีอุทิศ) (วศ.)
4. วิทยาลัยแสงธรรม (วส.)
5. วิทยาลัยห้วยเจียว (วณ.)
6. วิทยาลัยคริสเตียน (วคต.)
7. วิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล (วว.)
8. วิทยาลัยศรีโสภณ (วศส.)
9. วิทยาลัยสยามบัณฑิต (ร้อยเอ็ดบัณฑิต) (วสบ.)
10. วิทยาลัยรังสิต (วรส)
11. วิทยาลัยนยาบาลเซนต์หลุยส์ (วพล.)
12. วิทยาลัยบัณฑิตนิพนธ์โลก (วบพ.)
13. วิทยาลัยมิชชั่น (วม.)

14. วิทยาลัยเกษตรบัณฑิต (วทบ.)
15. วิทยาลัยภาคกลาง (วทก.)
16. วิทยาลัยบัณฑิตสกลนคร (วบสน.)
2. การวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชนนี้ จะวิเคราะห์ภารกิจวิทยาลัยเอกชนดังนี้
 - 2.1 ภาพรวมของวิทยาลัยทั้ง 16 แห่ง
 - 2.2 วิเคราะห์แยกตามลักษณะ และประเภทของวิทยาลัย โดยใช้วิธีการพิจารณาจากสาขาวิชาที่วิทยาลัยเอกชนแต่ละแห่งเปิดดำเนินการสอน โดยยึดตามมาตรฐานสากลว่าด้วยการจัดกลุ่มสาขาวิชาทางการศึกษา ISCED (International Standard Classification of Education) จะได้ลักษณะและประเภทของวิทยาลัยเป็น 2 ประเภทคือ
 - 2.2.1 สถาบันที่เปิดสอนหลายสาขาวิชา
 - 2.2.2 สถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทาง
 - ก. สถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทางสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล
 - ข. สถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทางสาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา
 - ค. สถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทางสาขาลังคมศาสตร์
 - ง. สถาบันที่เปิดสอนเฉพาะทางสาขาเกษตรศาสตร์ (ดูรายละเอียดการแบ่งจากตารางที่ 1)
 - 2.3 วิเคราะห์แยกตามที่ตั้ง ในกรุงเทพฯ และต่างจังหวัด (ดูรายละเอียดการแบ่งจากตารางที่ 1)
3. ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ถ้าเป็นข้อมูลจากอดีตจนถึงปัจจุบัน ศึกษาจากเอกสารเผยแพร่ของแต่ละสถาบัน ส่วนข้อมูลเกี่ยวกับแนวโน้มภารกิจของสถาบัน ศึกษาจากผลการสัมภาษณ์อธิการบดี อธิการ รองอธิการบดี รองอธิการ หรือบุคคลในสถาบันที่มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจเฉพาะด้านตามคำแนะนำของผู้บริหาร

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่

1. สถาบันอุดมศึกษาเอกชน ที่มีฐานะเป็น " วิทยาลัย " ในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งมีทั้งหมด 18 แห่ง และผู้วิจัยได้กำหนดเป้าหมายขอบเขตเฉพาะสถาบันที่เปิดดำเนินการสอนก่อนปีการศึกษา 2531 จึงคงเหลือประชากรเป้าหมาย 16 สถาบันดังที่กล่าวแล้วในขอบเขตของการวิจัย

2. รายงาน เอกสาร บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนในด้านการผลิตบัณฑิต วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

3. ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนซึ่งหมายถึง อธิการบดี อธิการ รองอธิการบดี รองอธิการ หรือบุคคลในสถาบันที่มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจเฉพาะด้านตามคำแนะนำของผู้บริหารจำนวน 29 คน ดังนี้

อธิการ หรือ อธิการบดี	12 คน
รองอธิการ	5 คน
บุคคลในสถาบันที่มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจเฉพาะด้านตามคำแนะนำของผู้บริหาร	12 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือและวิธีการที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้มี 2 แบบด้วยกันคือ

1. แบบสำรวจ เป็นแบบสำรวจภารกิจวิทยาลัยเอกชนตั้งแต่ พ.ศ. 2513 - 2531 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง โดยมีลำดับขั้นในการดำเนินงาน ดังต่อไปนี้

1.1 ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีต่าง ๆ จากบทความ เอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ

1.2 ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นความคิดจากการวิเคราะห์เอกสารดังกล่าว เป็นข้อมูลประกอบ รวมทั้งได้นำทฤษฎีทางอุดมศึกษาของ Perkins (1973 : 3-14) มาประยุกต์สร้างเป็นแบบสำรวจ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัย

1.3 นำเครื่องมือที่สร้างขึ้นตรวจสอบความเที่ยงตรงในเนื้อหา และพิจารณาให้ข้อเสนอแนะต่าง ๆ โดยนำไปลองใช้กับวิทยาลัยเอกชน 2 แห่ง คือ วิทยาลัยหัวเฉียว และวิทยาลัยคริสเตียน และนำข้อมูลและข้อเสนอแนะมาปรับปรุงแก้ไขร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

แบบสำรวจที่ใช้ในการวิจัยนี้แบ่งเป็น 4 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสำรวจที่เกี่ยวกับภารกิจด้านผลิตบัณฑิต โดยถามเรื่องเกี่ยวกับจำนวนนักศึกษาในแต่ละคณะวิชาที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนผลิตตั้งแต่ปี 2513 - 2531 วัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ ประเภทของกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต ลักษณะและรูปแบบของกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต การสนับสนุน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสำรวจที่เกี่ยวกับภารกิจด้านวิจัย โดยถามเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านวิจัย หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ ประเภท และสาขาของงานวิจัย การสนับสนุน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสำรวจที่เกี่ยวกับภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม โดยถามเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านบริการวิชาการแก่สังคม หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ สาขาวิชาของกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม ลักษณะรูปแบบของกิจกรรมบริการวิชาการแก่สังคม การสนับสนุน

ตอนที่ 4 เป็นแบบสำรวจที่เกี่ยวกับภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยถามเรื่องเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ในการดำเนินการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ ประเภท ลักษณะรูปแบบของกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การสนับสนุน

2. การสัมภาษณ์ เป็นการสัมภาษณ์ความคิดเห็นของอธิการบดี อธิการ รองอธิการบดี รองอธิการ หรือบุคคลในสถาบันที่มีความรู้เกี่ยวกับภารกิจเฉพาะด้าน ตามคำแนะนำของผู้บริหาร โดยถามเรื่อง นโยบาย การสนับสนุน ผลกระทบต่อสถาบัน ปัญหาในการดำเนินการ แนวทางพัฒนาแก้ไขปรับปรุงและแนวโน้มของภารกิจในอีก 15 ปีข้างหน้า

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร ได้รับความร่วมมือจากกองสถาบันอุดมศึกษา เอกชนทบวงมหาวิทยาลัย เจ้าหน้าที่และผู้ที่เกี่ยวข้องจากวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง

2. การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ ได้เริ่มดำเนินการตั้งแต่ 19 ธันวาคม 2531 จนถึงวันที่ 3 พฤษภาคม 2532 โดยผู้วิจัยได้นำแบบสำรวจไปสำรวจเอกสารจากทบวงมหาวิทยาลัย และจากวิทยาลัยเอกชน พร้อมกับสัมภาษณ์ผู้บริหารด้วยตนเองทุกสถาบัน ปรากฏว่าจากจำนวนประชากร 16 แห่ง เก็บได้ 15 แห่ง ชขาด 1 แห่ง คือ วิทยาลัยในภาคใต้ ประสบกับปัญหาน้ำท่วมจึงทำให้ข้อมูลต่าง ๆ เสียหาย และกระจัดกระจายไม่อาจเก็บข้อมูลได้

การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอผล

ข้อมูลที่ได้จากเอกสาร แบบสำรวจ และการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้นำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) ความถี่ และจัดลำดับ แล้วนำมาเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สรุปผลการวิจัย

ส่วนที่ 1 ภารกิจวิทยาลัยเอกชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน

1. ภารกิจด้านผลิตบัณฑิต

ก. นโยบายด้านผลิตบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนมีการกำหนดนโยบายด้านผลิตบัณฑิต คือ มุ่งเน้นการพัฒนาทางด้านสติปัญญา ความรู้ทางวิชาการ ทักษะประสบการณ์ที่สามารถออกไปประกอบอาชีพได้ด้วยความสามารถ มีศีลธรรม จรรยาบรรณในวิชาชีพ และมีนโยบายผลิตบัณฑิตเพื่อสนองความต้องการของชาติโดยการจัดการศึกษาขั้นสูงให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจของชาติ

ข. จำนวนบัณฑิตในแต่ละคณะวิชาที่วิทยาลัยเอกชนผลิต วิทยาลัยเอกชนได้ดำเนินการภารกิจด้านผลิตบัณฑิตโดยผลิตบัณฑิตระดับปริญญาตรีในคณะบริหารธุรกิจ คณะศิลปศาสตร์ คณะ

พยาบาลศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ คณะศาสนศาสตร์ คณะวิทยาศาสตร์ คณะนิติศาสตร์ และคณะ
เกษตรศาสตร์ ส่วนบัณฑิตระดับปริญญาโทมีเพียงคณะบริหารธุรกิจ

ค. วัตถุประสงค์ด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนได้กำหนดวัตถุประสงค์
ด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต โดยเน้นกำหนดวัตถุประสงค์เพื่อสร้างจิตสำนึกในความรับผิดชอบ
ระเบียบ วินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณในวิชาชีพ

ง. หน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต จากการสำรวจ
พบว่า วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้ 13 แห่ง มีเพียง 2 แห่งไม่มี
หน่วยงานนี้ และหน่วยงานดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่โดยเน้นให้หน่วยงานนี้มีหน้าที่วางแผน ปฏิบัติ
งาน กำหนดวิธีดำเนินงาน เข้าร่วมกิจกรรมการประชุม และจัดการเลือกตั้ง รวมทั้งทำหน้าที่
เป็นที่ปรึกษาสโมสร และชมรมต่าง ๆ ของนักศึกษา

จ. กิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง มีการจัดกิจกรรม
ส่งเสริมการผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพ ดังนี้

1. กิจกรรมด้านพัฒนาคุณภาพอาจารย์ จากการสัมภาษณ์ พบว่า วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15
แห่งยังไม่มีความพร้อมทางด้านพัฒนาคุณภาพอาจารย์โดยตรง และจัดดำเนินการพัฒนาคุณภาพ
ดังนี้คือ ให้ทุนอาจารย์ศึกษาต่อ และสนับสนุนให้อาจารย์ของวิทยาลัยได้เข้ารับการฝึกอบรม
สัมมนาทางวิชาการ และดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้อันจะมีผลในการผลิตบัณฑิตอย่างมีคุณภาพ

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการพัฒนาคุณภาพอาจารย์ พบว่า มีปัญหาในเรื่อง

- 1.1 มีอัตราจ้างน้อยกว่าภาคเอกชนอื่น
- 1.2 อาจารย์ไม่เห็นความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพ
- 1.3 ขาดแคลนกำลังคนในการทำงาน

2. กิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตด้านวิชาการ จากการสำรวจ พบว่า วิทยาลัย
เอกชนทั้ง 15 แห่งจัดกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตด้านวิชาการแตกต่างกันมาก หากวิทยาลัยเน้น
โปรแกรมการเรียนด้านใดก็จะทุ่มกิจกรรมในด้านนั้น ซึ่งโดยภาพรวม พบว่า กิจกรรมเสริม
การผลิตบัณฑิตด้านวิชาการที่วิทยาลัยเอกชนดำเนินการมากที่สุดคือ การเชิญอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิ
และผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย (เฉลี่ย 6 ครั้งต่อปี สูงสุด 40 ครั้งต่อปี ต่ำสุด 2 ครั้งต่อปี)

3. กิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตด้านการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม วิทยาลัย
เอกชนทั้ง 15 แห่งจะเน้นกิจกรรมเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคมในรูปแบบการออกค่ายอาสา
พัฒนาซึ่งกระทำโดยเฉลี่ยปีละ 2 ครั้ง สูงสุดปีละ 3 ครั้ง ต่ำสุดปีละ 1 ครั้ง

4. กิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตด้านพลานามัย แต่ละวิทยาลัยจะจำแนกเน้นกีฬาภายใน
และกีฬาภายนอก

ฉ. การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนได้มีการสนับสนุน
ดังนี้

1) จัดสรรงบประมาณให้ โดยจัดสรรตามสัดส่วนของภารกิจ และจัดสรรงบประมาณตามโครงการที่เสนอมา

2) สนับสนุนในเรื่องอุปกรณ์ เครื่องใช้ เรื่องกีฬา และจัดบริการเข้าสนามกีฬาให้

3) อาจารย์ที่ทำหน้าที่ด้านกิจกรรมนักศึกษาไม่ต้องสอน

4) สนับสนุนในกิจกรรมสโมสรมักศึกษา และการก่อตั้งชมรมต่าง ๆ

ซ. ผลกระทบต่อสถาบัน มีทั้งผลกระทบที่ดีและไม่ดี ผลกระทบในทางดีคือสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน และทำให้การเรียนการสอนของนักศึกษามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น คือ ได้เรียนทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ ตลอดจนช่วยพัฒนาบุคลิกภาพของนักศึกษา ช่วยให้นักศึกษามีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ และเสริมสำนึกความรับผิดชอบต่อสังคม คุณธรรม จริยธรรม

ส่วนผลกระทบในทางไม่ดี คือ ทำให้วิทยาลัยมีภาระในด้านการใช้จ่ายมากขึ้น และมีผลกระทบต่อการเรียนการสอน เพราะนักศึกษาจะสนใจกิจกรรมมากกว่าการเรียน

ช. ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต ปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นปัญหาเฉพาะของแต่ละสถาบัน กล่าวคือ ส่วนใหญ่มักจะมีปัญหาเรื่องงบประมาณไม่เพียงพอ และนักศึกษาไม่ค่อยมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

2. ภารกิจด้านวิจัย

ก. นโยบายด้านวิจัย จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งปรากฏว่ามีวิทยาลัยเพียง 6 แห่งเท่านั้นที่กำหนดนโยบายด้านวิจัย คือ เน้นส่งเสริมและสนับสนุนการทำวิจัยในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความรู้ใหม่โดยเน้นการนำผลวิจัยไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สถาบันการเรียนการสอน และสังคม

ข. วัตถุประสงค์ด้านวิจัย วิทยาลัยเอกชนได้กำหนดวัตถุประสงค์ด้านวิจัยโดยเน้นวัตถุประสงค์เพื่อสามารถนำผลวิจัยไปใช้ในการพัฒนาสถาบันและการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพขึ้น

ค. หน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบ จากการสำรวจ พบว่า วิทยาลัยเอกชน 15 แห่ง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านวิจัย 7 แห่ง และหน่วยงานดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่โดยเน้นการกำหนดหน้าที่ให้หน่วยงานทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษางานวิจัยต่าง ๆ ของบุคลากรภายในสถาบัน

ง. กิจกรรมที่ทำด้านวิจัย วิทยาลัยเอกชนทั้งหมด 15 แห่งนั้นมีเพียง 7 แห่งเท่านั้นที่ดำเนินการวิจัย รวมการวิจัยทั้งหมด 168 เรื่อง จำแนกเป็นวิจัยธุรกิจ 102 เรื่อง วิจัยสถาบัน 38 เรื่อง วิจัยเพื่อการเรียนการสอน 19 เรื่อง และวิจัยเพื่อสังคม 12 เรื่อง

เมื่อจำแนกตามสาขาวิชา พบว่า จากงานวิจัยทั้งหมดมากที่สุดเป็นงานวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ (105 เรื่อง) รองลงมาเป็นงานวิจัยสาขาเกษตรศาสตร์ (11 เรื่อง) รองลงมาอันดับ 3 เป็นงานวิจัยสาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา เทววิทยา (7 เรื่อง) ส่วนสาขาที่ทำน้อยที่สุดคือ สาขาวิศวกรรมศาสตร์ (1 เรื่อง)

ส่วนแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนพบว่า มากที่สุดคือ ทุนจากการให้บริการวิจัย (103 เรื่อง) รองลงมาคือ ทุนของวิทยาลัย (40 เรื่อง) และอันดับสุดท้ายคือ ทุนทบวงมหาวิทยาลัย (25 เรื่อง)

การนำไปใช้ประโยชน์มากที่สุดในด้านพัฒนาบริหารสถาบัน (34 เรื่อง) รองลงมาคือส่งเสริมและพัฒนาการเรียนการสอน (31 เรื่อง) และอันดับสุดท้ายคือ พัฒนาชุมชนและสังคม (16 เรื่อง)

จ. การสนับสนุนส่งเสริมด้านวิจัย วิทยาลัยเอกชนได้มีการสนับสนุนดังนี้

- 1) จัดสรรงบประมาณให้ โดยจัดในรูปแบบจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน จัดสรรงบประมาณตามโครงการ และจัดตั้งเป็นกองทุน
- 2) สนับสนุนอาจารย์เข้าร่วมประชุม อบรม และสัมมนาเกี่ยวกับการทำวิจัย และจัดอบรมสอน โปรแกรมสำเร็จรูป ตลอดจนให้ค่าตอบแทนในการทำวิจัย และดำเนินการพิมพ์เอกสารผลการวิจัยให้แก่อาจารย์

ฉ. ผลกระทบต่อสถาบัน มีทั้งผลกระทบในทางดีและไม่ดี ผลกระทบในทางดี คือ ทำให้ผู้บริหารมองเห็นทิศทางในการพัฒนาสถาบัน และปรับปรุงการเรียนการสอน ตลอดจนเป็นผลงานของสถาบันด้วย

ส่วนผลกระทบในทางไม่ดี คือ มีผลต่อการเรียนการสอน เพราะอาจารย์บางส่วนจะต้องลดชั่วโมงสอนลงเพื่อทำวิจัย ทำให้อาจารย์บางท่านต้องรับภาระงานสอนเพิ่มขึ้นจากเดิมที่มีมากอยู่แล้วทำให้การเรียนการสอนไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร

ช. ปัญหาในการดำเนินกิจกรรมด้านวิจัย ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป คือ ขาดบุคลากรและขาดทุนอุดหนุนในการทำวิจัย

3. ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม

ก. นโยบายด้านบริการวิชาการแก่สังคม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ปรากฏว่ามีเพียง 9 แห่ง มีกำหนดนโยบายด้านบริการวิชาการแก่สังคม โดยเน้นให้บริการวิชาการแก่สังคมทั้งภาคทฤษฎีและปฏิบัติ โดยใช้ฐานความรู้และอุปกรณ์ที่สถาบันมีอยู่ให้แก่บุคคลทั่วไป

ข. วัตถุประสงค์ด้านบริการวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเอกชนได้กำหนดวัตถุประสงค์ โดยเน้นการให้บริการทางวิชาการแก่ชุมชน ท้องถิ่น และสังคม

ค. หน่วยงานและองค์กรที่รับผิดชอบ จากการสำรวจ พบว่า วิทยาลัยเอกชน 15 แห่ง มีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านบริการวิชาการแก่สังคม 12 แห่ง และหน่วยงานดังกล่าวได้กำหนดหน้าที่โดยเน้นให้มีหน้าที่ดำเนินการให้บริการวิชาการแก่สังคม และรับผิดชอบดูแลโครงการต่าง ๆ รวมทั้งติดตามผลให้ดำเนินไปตามวัตถุประสงค์

ง. กิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม จากการสำรวจ พบว่า มีโครงการบริการ วิชาการแก่สังคม 64 โครงการ โดยจำแนกเป็นสาขาวิชาสังคมศาสตร์มากที่สุด (25 โครงการ) รองลงมาอันดับ 2 เป็นการบริการวิชาการแก่สังคมสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล (17 โครงการ) รองลงมาอันดับ 3 เป็นการบริการวิชาการแก่สังคมสาขามนุษยศาสตร์ (10 โครงการ)

เมื่อจำแนกตามลักษณะรูปแบบของกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด คือ ฝึกอบรม จัดพิมพ์เอกสาร และตำราแจก (รูปแบบละ 12 โครงการ) รองลงมาคือ จัด นิทรรศการ บริการตรวจสุขภาพ ออกปฏิบัติงานในท้องถิ่น อภิปรายและสัมมนา (รูปแบบละ 6 โครงการ)

ส่วนกลุ่มบุคคลผู้รับบริการส่วนมากอันดับ 1 คือ บุคคลทั่วไป รองลงมาอันดับ 2 คือ ณาจารย์ รองลงมาอันดับ 3 คือ นักเรียน นักศึกษา ส่วนลำดับสุดท้ายคือ เกษตรกร

จ. การสนับสนุนส่งเสริมด้านบริการวิชาการแก่สังคม . วิทยาลัยเอกชนมีการสนับสนุน ดังนี้

1) จัดสรรงบประมาณให้ โดยจัดในรูปแบบแบ่ง เป็นสัดส่วนตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน และจัดสรรงบประมาณให้ตามโครงการ

2) สนับสนุนโดยการจัดหาอุปกรณ์สำหรับจัดบริการวิชาการแก่สังคม และให้สวัสดิการอาจารย์ในเรื่องเบี้ยเลี้ยง ค่าล่วงเวลา และค่าเดินทาง

ฉ. การประเมินผลกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม วิทยาลัยเอกชนทั้งหมด 15 แห่งมีการจัดทำการประเมินผลกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม 10 แห่ง ซึ่งจัดทำในรูปแบบ แจกแบบสอบถาม ข้อมูลทางจดหมาย ประชุมระดมความคิดเห็น ทำวิจัย สังเกตและซักถาม

ช. ผลกระทบต่อสถาบันและสังคม มีทั้งทางดีและไม่ดี ผลกระทบในทางดี คือ ทำให้ สถาบัน เป็นที่รู้จักและ เชื้อถือของบุคคลและหน่วยงานทั่วไป อีกทั้งยังทำให้นักศึกษามีประสบการณ์ ในด้านปฏิบัติ รวมทั้งทำให้อาจารย์และนักศึกษามีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ซึ่งจะมีผลต่อการผลิตบัณฑิตให้ เป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ ตามความต้องการของสังคม

ส่วนผลกระทบในทางไม่ดี คือ มีผลกระทบต่อเวลาเรียน และเสียค่าใช้จ่ายมาก บางครั้งผลที่ออกมา ไม่คุ้มกับที่ลงทุน

ผลกระทบต่อสังคม มีแต่ผลกระทบที่ดี คือ ทำให้ประชาชนได้รับความรู้เพิ่มเติมและ ช่วยเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้แก่คนในสังคม

ซ. ปัญหาในการดำเนินการด้านบริการวิชาการแก่สังคม ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่ว ๆ ไป คือการขาดงบประมาณในการดำเนินการ ตลอดจนขาดบุคลากรที่มีประสบการณ์ และอุทิศตนใน ด้านนี้อย่างจริงจัง และต่อเนื่อง

4. ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

ก. นโยบายด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ปรากฏว่ามีวิทยาลัยเอกชนจำนวน 9 แห่ง ที่กำหนดนโยบายเกี่ยวกับการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งมุ่งเน้นส่งเสริม ปลูกฝัง เผยแพร่ และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมตลอดจนประเพณีไทย

ข. วัตถุประสงค์ด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยเอกชนได้กำหนดวัตถุประสงค์ โดยเน้นการให้ความรู้ และเสริมสร้างบรรยากาศในการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และจิตสำนึกแก่นักศึกษา และผู้ที่สนใจ

ค. หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม จากการสำรวจพบว่า วิทยาลัยเอกชนมีหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านนี้ 15 แห่ง โดยเน้นให้หน่วยงานดังกล่าว มีหน้าที่จัดกิจกรรมเกี่ยวกับขนบธรรมเนียมประเพณี และศิลปวัฒนธรรม

ง. กิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยทั้ง 15 แห่ง ได้จัดให้มีกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมากที่สุดประเภทส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา (16 โครงการ) รองลงมาอันดับ 2 คือ ประเภทการสอน และอบรม (11 โครงการ) และรองลงมาอันดับ 3 คือ ประเภทการจัดประกวดแข่งขัน (10 โครงการ)

ส่วนรูปแบบที่จัดดำเนินการนั้นมากที่สุด คือ จัดงานประเพณี (14 โครงการ) รองลงมาอันดับ 2 คือ สอนและอบรม และการจัดประกวด (รูปแบบละ 10 โครงการ) รองลงมาอันดับ 3 คือ จัดการแข่งขัน (9 โครงการ)

จ. การสนับสนุนส่งเสริมกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม วิทยาลัยเอกชนได้มีการสนับสนุนดังนี้

1) จัดสรรงบประมาณให้ โดยจัดในรูปแบบจัดสรรงบประมาณเป็นสัดส่วนตามภารกิจทั้ง 4 ด้าน และจัดสรรงบประมาณตามโครงการ

2) จัดหาอาจารย์พิเศษมาสอนดนตรีไทยให้นักศึกษา และพยายามจัดสรรเวลาให้อาจารย์และนักศึกษาได้ร่วมทำกิจกรรมด้านนี้มากขึ้น นอกจากนี้ยังจัดทุนการศึกษาให้นักดนตรีไทยของสถาบัน

ฉ. ผลกระทบต่อสถาบัน และสังคม ผลกระทบต่อสถาบันมีแต่ผลกระทบที่ดี คือ เสริมสร้างชื่อเสียงให้แก่สถาบัน และช่วยให้นักศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม ระเบียบวินัยดีขึ้น ตลอดจนทำให้นักศึกษาได้มีการแสดงออกในความสามารถ

ผลกระทบต่อสังคม มีแต่ผลกระทบที่ดี คือ อนุรักษ์ขนบธรรมเนียมประเพณี และวัฒนธรรมให้ดำรงอยู่ ทั้งยังช่วยผดุง เสถียรภาพของสังคม ตลอดจนเป็นบรรทัดฐานควบคุมพฤติกรรมของสังคมให้สมาชิกดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรมจริยธรรม

ช. ปัญหาในการดำเนินการด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ปัญหาที่เกิดขึ้นโดยทั่วไป คือ ขาดบุคลากรที่เข้าใจด้านศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทยอย่างจริงจัง และปัญหาในเรื่องเวลาคือไม่ค่อยมีเวลาในการดำเนินงานทางด้านนี้

ส่วนที่ 2 แนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 15 ปีข้างหน้า

1. ภารกิจด้านผลิตบัณฑิต

วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งในปัจจุบันได้ดำเนินการจัดกิจกรรมโดยมุ่งเน้นกิจกรรมประเภท กิจกรรมด้านวิชาการ ในรูปแบบฝึกงานภายในและภายนอก ส่วนแนวโน้มในอนาคตอีก 15 ปีข้างหน้า วิทยาลัยเอกชนยังคงมุ่งเน้นการดำเนินการจัดกิจกรรมประเภท กิจกรรมด้านวิชาการ รูปแบบการฝึกงานภายในและภายนอกสถาบัน

ส่วนในเรื่องการพัฒนาคณาจารย์ แนวโน้มในอีก 15 ปีข้างหน้า วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งมีแนวโน้มจะจัดกิจกรรมการพัฒนาคณาจารย์ในรูปแบบจัดส่งอาจารย์ และเจ้าหน้าที่ไปศึกษาต่อ จนถึงระดับปริญญาเอก และส่งไปอบรม สัมมนา เฉพาะสาขาวิชาอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนส่งไปดูงานต่างประเทศ นอกจากนี้ยังมีแนวโน้มที่จะสนับสนุนอาจารย์ทำวิจัย และเขียนตำราทาง วิชาการ แลกเปลี่ยนอาจารย์กับต่างประเทศ และจัดเตรียมนักศึกษาในปัจจุบันที่เรียนดี โดย ส่งเสริมให้ศึกษาต่อจนถึงระดับปริญญาโท และ เอก

2. ภารกิจด้านวิจัย

วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งในปัจจุบันได้ดำเนินการทำวิจัยโดยเน้นการทำวิจัยสถาบัน สาขาเกษตรศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาล และสาขาวิศวกรรมศาสตร์ ส่วน แนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้าจะดำเนินการทำวิจัยประเภทธุรกิจบริการ ส่วนสาขาวิชาจะดำเนินการ ทำวิจัยสาขาพยาบาล และวิทยาศาสตร์สุขภาพเพิ่มขึ้น

3. ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม

วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งในปัจจุบันได้ดำเนินการทำกิจกรรมด้านนี้ โดยมุ่งเน้นใน รูปแบบการอบรม สาขาสังคมศาสตร์ ส่วนแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้า จะดำเนินการในรูปแบบ หลักสูตรระยะสั้น และการอบรม สาขาสังคมศาสตร์ และสาขาพยาบาล

4. ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งในปัจจุบัน ได้ดำเนินการทำกิจกรรมด้านนี้ โดยมุ่งเน้นกิจกรรมประเภทส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา รูปแบบการจัดงานประเพณี และการสอน รูปแบบการจัดประกวด รูปแบบการแข่งขัน ส่วนแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้า จะดำเนินการในประเภทส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรม และ ศาสนา ในรูปแบบการสอน และรูปแบบจัดการแสดง

นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง พบว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ได้ดำเนินการกิจการด้านการเรียน การสอน และผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ ส่วนแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้าถ้าวิทยาลัยเอกชนมีทรัพยากรพร้อมก็ยังคงเน้นภารกิจในด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิต ส่วนภารกิจที่จะดำเนินต่อมา คือ วิจัย บริการ วิชาการแก่สังคมและทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งจะดำเนินด้านใดมากด้านใดน้อย ขึ้นอยู่กับนโยบายสถาบัน และความพร้อมของสถาบัน

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

1. ภารกิจวิทยาลัยเอกชนในอดีตจนถึงปัจจุบัน

1.1 ผลการวิจัย พบว่า ตลอดเวลาที่ผ่านมามาจนถึงปัจจุบัน วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ได้ดำเนินการกิจโดยเน้นภารกิจด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ เมื่อพิจารณาพระราชบัญญัติสถาบันอุดมศึกษาเอกชน พ.ศ. 2522 ได้กล่าวถึงภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในส่วนของ "วิทยาลัย" ดังนี้

"มีภารกิจด้านการสอนและการผลิตบัณฑิต และอาจกระทำภารกิจเกี่ยวกับวิจัย หรือ การให้บริการทางวิชาการแก่สังคม หรือการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมของชาติด้วยก็ได้"

ดังนั้นสถาบันในระดับวิทยาลัยจึงไม่ค่อยมุ่งเน้นในภารกิจทั้ง 3 ด้านมากนัก ประกอบกับพิจารณาถึงวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ไม่ว่าจะ เป็นสถาบันใหม่ที่เพิ่งตั้ง หรือสถาบันเก่าที่ตั้งมาหลายปี พบว่าต่างเน้นภารกิจด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งต่างก็ได้ให้ความเห็นว่า เน้นภารกิจด้านการเรียน การสอน และผลิตบัณฑิต โดยให้เหตุผลประกอบว่า เพราะเป็นสถาบันการศึกษา ภารกิจด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิตจะต้องสำคัญ เน้นเป็นพิเศษ และถือว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุดอันดับแรก โดยเฉพาะในเรื่องการผลิตบัณฑิตออกมาให้มีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ยอมรับของหน่วยงานที่รับบัณฑิตเข้าทำงาน และเป็นที่ยอมรับของสังคม (ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชน, สัมภาษณ์)

1.2 ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อภารกิจทั้ง 4 ด้าน พบว่า

1.2.1 ภารกิจด้านกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตนั้นถ้าในแง่ของการพัฒนาคณาจารย์ วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง ไม่มีหน่วยพัฒนาคณาจารย์ แต่มีการจัดกิจกรรมพัฒนาคณาจารย์ซึ่งอยู่ใน ความรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ ฝ่ายบุคคล หรือบางสถาบันจัดตั้งเป็นคณะกรรมการเฉพาะกิจ ในด้านกิจกรรมทางวิชาการ จะอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ และสโมสร หรือกิจการ นักศึกษา ส่วนกิจกรรมเสริมสำนักความรับผิดชอบต่อสังคมและกิจกรรมด้านพละนาถัย จะอยู่ใน ความรับผิดชอบของสโมสรหรือกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าการจัดแบ่ง หน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบในกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตตอบสนองต่อภารกิจด้านการเรียน การสอน และผลิตบัณฑิตได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสถาบันที่เปิดสอนเฉพาะสาขาวิชา แต่ถ้าเป็น วิทยาลัยที่เปิดสอนหลายสาขาวิชา ผู้วิจัยเห็นว่าควรมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบขึ้นมา เฉพาะเพื่อดูแลและควบคุมการจัดกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตให้คล่องตัว และมีประสิทธิภาพดีขึ้น เช่นควรจัดตั้งให้มีหน่วยพัฒนาคณาจารย์ ส่วนทางด้านกิจกรรมทางวิชาการ กิจกรรมเสริมสำนัก ความรับผิดชอบต่อสังคม และกิจกรรมด้านพละนาถัย ซึ่งอยู่ในความรับผิดชอบของฝ่ายวิชาการ สโมสร และชมรมต่าง ๆ นั้น เหมาะสมดีแล้ว

1.2.2 ภารกิจด้านวิจัย ผลการวิจัย พบว่าวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง มี หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านวิจัย 7 แห่ง และจำนวน 8 แห่งไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรที่ รับผิดชอบ สำหรับชื่อขององค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวนั้น แต่ละวิทยาลัยกำหนดชื่อเฉพาะของตน เช่น ศูนย์วิจัย สำนักวิจัย หน่วยงานวิจัย และพัฒนา เป็นต้น และสำหรับสถาบันที่ไม่มีหน่วยงาน หรือองค์กร ที่รับผิดชอบซึ่งมีอยู่ 8 แห่งนั้น จากการสำรวจพบว่า เป็นวิทยาลัยที่เพิ่งเปิด ดำเนินการในช่วงปี พ.ศ. 2528 - 2530 และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนเพิ่มเติม พบว่า เนื่องจากยังอยู่ในระยะเริ่มตั้งสถาบัน ยังไม่มีความพร้อมของสถาบันในเรื่องบุคลากร และ งบประมาณ นอกจากนั้นสถาบันยังมุ่งเน้นภารกิจด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตเป็นสำคัญ แต่ มีโครงการจะจัดตั้งหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบทางด้านวิจัยในอนาคต (ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชน, สัมภาษณ์)

1.2.3 ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งมีหน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านบริการวิชาการแก่สังคม 12 แห่ง ซึ่งข้อสังเกตที่ ค้นพบจากผลการวิจัยคือ หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านบริการวิชาการแก่สังคม 12 แห่งนั้น มี 7 แห่งอยู่ในรูปสโมสรนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ส่วนวิทยาลัยเอกชน อีก 5 แห่งจัดตั้งเป็นหน่วยงานเฉพาะ ในการบริการวิชาการแก่สังคมในรูปศูนย์วิทยบริการ ศูนย์ บริการงานเอกชน ศูนย์ศึกษาธุรกิจและการบริหาร เป็นต้น ซึ่งลักษณะการจัดตั้งหน่วยงานดังกล่าว นั้นมีข้อที่นำสังเกตคือ จะขึ้นอยู่กับตัวแปรทางด้านสาขาวิชาที่วิทยาลัยนั้น ๆ เปิดดำเนินการสอน โดยเฉพาะวิทยาลัยที่เปิดดำเนินการสอนเฉพาะสาขาวิชา หรือสาขาวิชาเดียวจะจัดหน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบแบ่งอยู่ในรูปของสโมสรนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ เพื่อให้เหมาะสมกับขนาดของสถาบันที่มีขนาด ไม่ใหญ่นัก ในขณะที่วิทยาลัยเอกชนอีก 5 แห่งมี

หน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ โดยเฉพาะในรูปศูนย์ต่าง ๆ จะเป็นสถาบันที่เปิดดำเนินการสอนหลายสาขาวิชา ส่วนอีก 3 สถาบันที่ไม่มีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบทางด้านบริการวิชาการแก่สังคม มีเหตุผลตามลำดับดังนี้เพิ่งเปิดดำเนินการเพียง 1 ปีการศึกษา มีปัญหาทางด้านการบริหารงาน และการจัดกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคมจะอยู่ในความรับผิดชอบของคณะต่าง ๆ ซึ่งจะจัดดำเนินการเอง

1.2.4 ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชนทั้งหมด 15 แห่ง ทุกแห่งจะมีหน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบทั้งหมด แต่ก็ยังแบ่งออกเป็น 2 ประเด็น คือ วิทยาลัย 11 แห่งจะมีหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบในรูปของสโมสรนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ส่วนอีก 4 แห่งจะอยู่ในรูปของศูนย์ต่าง ๆ เช่น ศูนย์ศิลปวัฒนธรรมไทย ศูนย์อิสานศึกษา เป็นต้น การแบ่งหน่วยงานดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยมีข้อสังเกตเช่นเดียวกับการจัดตั้งหน่วยงาน หรือองค์กรที่รับผิดชอบด้านบริการวิชาการแก่สังคม คือ เนื่องมาจากลักษณะของสาขาวิชาที่วิทยาลัยเอกชนเปิดดำเนินการ

1.3 ผลวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินการกิจกรรมในภารกิจทั้ง 4 ด้าน พบว่า

1.3.1 กิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิต พบว่าวิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่งมีรูปแบบในการดำเนินกิจกรรมเสริมการผลิตบัณฑิตในรูปแบบที่ต่างกัน แต่โดยภาพรวมแล้วไม่มีอะไรเด่นนัก ยกเว้นกิจกรรมทางวิชาการ ซึ่งพบว่าวิทยาลัยเอกชนมีกิจกรรมที่เด่นที่สุดคือ การเชิญอาจารย์พิเศษที่มีคุณวุฒิและผู้เชี่ยวชาญมาบรรยาย (เฉลี่ย 6 ครั้งต่อปี สูงสุด 40 ครั้งต่อปี ต่ำสุด 2 ครั้งต่อปี) ที่เป็นเช่นนี้ผู้วิจัยมีความเห็นว่า วิทยาลัยเอกชนยังขาดแคลนอาจารย์ประจำที่มีความรู้และประสบการณ์ จึงจำเป็นต้องเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายซึ่งสอดคล้องกับความเห็นของ สมหมาย จันทรเรือง (2529 : 122) ซึ่งได้ให้ทัศนะต่ออาจารย์ที่สอนในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีโอกาสคัดเลือกผู้มีความรู้ มีความสามารถ มีประสบการณ์ ได้ยาก เพราะค่านิยมของสังคมไทยยังเห็นว่าเป็นอาจารย์ในสถาบันของรัฐดีกว่าเป็นอาจารย์ในสถาบันเอกชน

1.3.2 กิจกรรมด้านวิจัย ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำวิจัยมากที่สุด คือ วิจัยประเภทธุรกิจบริการ (102 เรื่อง) รองลงมาอันดับ 2 คือ ประเภทวิจัยสถาบัน (38 เรื่อง) รองลงมาอันดับ 3 คือ วิจัยเพื่อการเรียนการสอน (19 เรื่อง) ส่วนลำดับสุดท้ายคือ วิจัยเพื่อสังคม (12 เรื่อง) การที่ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำวิจัยมากที่สุดคือ วิจัยประเภทธุรกิจบริการนั้น ไม่ได้เป็นตัวแทนของการดำเนินการทำวิจัยของวิทยาลัยทั้ง 7 แห่ง เพราะเป็นการดำเนินการของวิทยาลัยอัสสัมชัญ บริหารธุรกิจ 101 เรื่อง วิทยาลัยสยามบัณฑิต 1 เรื่อง เพราะฉะนั้นจะไม่ถือว่าทำมากที่สุด แต่ถือว่าวิจัยประเภทวิจัยสถาบันเป็นงานวิจัยที่วิทยาลัยเอกชนดำเนินการทำมากที่สุด (38 เรื่อง) ซึ่งสอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนว่า ปัจจุบันวิทยาลัยเอกชนเน้นการทำวิจัยประเภทวิจัยสถาบัน ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่า วิทยาลัยเอกชนส่วนใหญ่เพิ่งเริ่มเปิดดำเนินการ จึงทำวิจัยสถาบันเพื่อนำผลประโยชน์

มาใช้ปรับปรุงและพัฒนาการบริหารสถาบัน และส่วนหนึ่งจะมีผลทางอ้อมในการพัฒนาการเรียน การสอน ให้ตอบสนองต่อสังคมซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยลำดับต่อมาคือ วิจัยเพื่อการเรียนการสอน (. 19 | เรื่อง)

ส่วนการที่บางวิทยาลัยดำเนินการทำวิจัยเป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะเป็นสถาบันที่ตั้งมานานถึง 16 ปี มีความพร้อมในเรื่องบุคลากร งบประมาณ และ อุปกรณ์ต่าง ๆ นอกจากนี้ผู้บริหารได้เห็นความสำคัญและให้การสนับสนุนในการทำวิจัยมาก (วิฑูรย์ นิลอุบล, สัมภาษณ์) โดยผู้บริหารเห็นว่า การทำวิจัยมีประโยชน์ต่อการพัฒนาคณาจารย์ และสามารถนำผลการวิจัยมาปรับปรุงพัฒนาการบริหารสถาบัน และการเรียนการสอน ตลอดจนทำให้อาจารย์ บุคลากร และนักศึกษามีรายได้พิเศษ (ภารดาประทีป ม. โกมลมาศ, สัมภาษณ์)

งานวิจัยทั้งหมด 168 เรื่อง ซึ่งเมื่อจำแนกสาขาวิชาแล้วพบว่า มากที่สุดเป็นงานวิจัยสาขาสังคมศาสตร์ (105 เรื่อง) รองลงมาอันดับ 2 เป็นงานวิจัยสาขาเกษตรศาสตร์ (11 เรื่อง) และรองลงมาอันดับ 3 คืองานวิจัยสาขามนุษยศาสตร์ ศาสนา และเทววิทยา (7 เรื่อง) การที่งานวิจัยสาขาสังคมศาสตร์มากที่สุด ผู้วิจัยมีความเห็นว่าเป็นเพราะวิทยาลัยเอกชนที่เป็นกลุ่มประชากร 15 แห่งนั้น จำนวน 10 แห่งเปิดสอนสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ บุคลากรของสถาบันจึงมีความชำนาญ ความรู้และความสามารถในการทำวิจัยทางสาขาสังคมศาสตร์มากกว่าสาขาวิชาอื่น

1.3.3 กิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชน ดำเนินกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคมมากที่สุด คือ รูปแบบและลักษณะการฝึกอบรม จัดนิมฟ์ เอกสารตำราแจกผู้มารับบริการ (รูปแบบละ 12 โครงการ) รองลงมาคือ รูปแบบจัดนิทรรศการ บริการตรวจสุขภาพ ออกปฏิบัติงานในห้องถิ่น อภิปรายและสัมมนา (รูปแบบละ 6 โครงการ) ซึ่งผลการวิจัยแสดงให้เห็นว่า การจัดบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยเอกชนจะขึ้นอยู่กับความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร และระยะเวลาในการดำเนินงาน ซึ่งการจัดอบรมจะเหมาะสมกว่าการจัดกิจกรรมรูปแบบอื่น (ปราณี วงษ์ชวลิตกุล, สัมภาษณ์) ประกอบกับผลการสำรวจเอกสารจากสถาบัน พบว่า วิทยาลัยเอกชนทั้ง 15 แห่ง เปิดสอนสาขาสังคมศาสตร์ 10 แห่ง จึงเป็นเครื่องยืนยันได้ว่า การให้บริการทางวิชาการแก่สังคมทางสาขาสังคมศาสตร์จะมีมากกว่าสาขาวิชาอื่น มีจำนวนถึง 25 โครงการ ซึ่ง สิบแสง พรหมบุญ (สิบแสง พรหมบุญ, สัมภาษณ์) ได้ให้ทัศนะเพิ่มเติมว่าการบริการทางวิชาการแก่สังคมจะดำเนินการในรูปแบบ และลักษณะที่ใช้ฐานความรู้ อุปกรณ์ ที่สถาบันมีอยู่ ดังนั้นสรุปได้ว่าตัวแปรด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคม

1.3.4 กิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า วิทยาลัยเอกชน ดำเนินการจัดกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมมากที่สุดคือ ประเภทส่งเสริมอนุรักษ์ หินปูน ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา (16 โครงการ) รองลงมาอันดับ 2 ดำเนินการจัดกิจกรรมประเภทสอนอบรม (11 โครงการ) รองลงมาอันดับ 3 ดำเนินการจัดกิจกรรมประเภทการจัดประกวด จัด

แข่งขัน (10 โครงการ) จากผลการวิจัยดังกล่าว พบว่าภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมทำน้อยกว่าภารกิจด้านอื่น ๆ ซึ่งขึ้นอยู่กับตัวแปร คือ เรื่องหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบในด้านนี้ ส่วนใหญ่จะแฝงอยู่ในความรับผิดชอบของสโมสรนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ จะไม่ค่อยมีหน่วยงานเฉพาะ ดังนั้นการดำเนินงานทำกิจกรรมต่าง ๆ จึงมีน้อย เพราะสโมสรนักศึกษา ฝ่ายกิจการนักศึกษา และชมรมต่าง ๆ ซึ่งมีกิจกรรมที่ต้องกระทำหลายด้าน เช่น การออกค่ายอาสาพัฒนาชนบท การจัดกีฬาต่าง ๆ เป็นต้น และนักศึกษาใช้เวลาส่วนใหญ่เพื่อการเรียนมากกว่าทำกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ ส่วนตัวแปรอื่น ๆ คือ เรื่องงบประมาณค่าใช้จ่าย การมองเห็นความสำคัญในภารกิจด้านนี้ของผู้บริหารมีน้อย ดังนั้นวิทยาลัยเอกชนจึงดำเนินการทำกิจกรรมด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมน้อย เมื่อเทียบกับภารกิจด้านอื่น ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของ วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2531 : 4) ว่างานหลัก 4 ประการนี้เป็นงานที่สถาบันอุดมศึกษาทุกประเภทปฏิบัติอยู่ในปัจจุบัน ในสัดส่วนที่แตกต่างกัน บางแห่งอาจจะเน้นด้านการเรียนการสอนเป็นส่วนใหญ่ บางแห่งก็พยายามที่จะให้มีภารกิจหลักครบ 4 ด้าน แต่เท่าที่ปฏิบัติกันอยู่ ด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมจะน้อยกว่าด้านอื่น ๆ

1.4 อุปสรรค และปัญหาของวิทยาลัยเอกชนในการดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้าน ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้าน ส่วนมากพบปัญหาเหมือนกันคือ การขาดแคลนบุคลากรและงบประมาณมีไม่พอ ซึ่งสอดคล้องกับรายงานของสำนักปลัดทบวง (2518 : 8) งานวิจัยของประสาร มาลากุล ณ อยุธยา และคณะ (2530 : 99-100, 124-125) งานวิจัยของศิริชัย อิศสระ ชาติ (2526 : 67-69) งานวิจัยของบำรุง สุขพรรณ (2524 : 67) งานวิจัยของนฤทธิ ศรีวรรณ (2526 : 92-93) และงานวิจัยของลักขณา เรขาศิลา (2526 : 92-93)

การที่วิทยาลัยเอกชนประสบปัญหาเรื่องการขาดแคลนบุคลากรเพราะผู้ที่ทำหน้าที่ในฝ่ายต่าง ๆ ของภารกิจแต่ละด้านคือ ตัวอาจารย์ประจำซึ่งมีภาระในการสอนมากพออยู่แล้ว การดำเนินงานในกิจกรรมต่าง ๆ ของภารกิจทั้ง 4 ด้าน จึงไม่มีเวลาให้เท่าที่ควร ดังนั้น กิจกรรมต่าง ๆ ในภารกิจทั้ง 4 ด้านจึงออกมาน้อย และบุคลากรที่ประจำหน่วยงานหรือองค์กรที่รับผิดชอบ เช่น ศูนย์วิจัย ศูนย์ศิลปวัฒนธรรม จะมีเพียงอาจารย์เพียงคนเดียว ซึ่งสืบเนื่องมาจากงบประมาณมีน้อยไม่สามารถจ้างบุคลากรมาเพิ่มเติมได้ นอกจากนี้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนเพิ่มเติมพบว่า ปัญหาเรื่องงบประมาณสืบเนื่องมาจากการดำเนินการทำกิจกรรมในภารกิจทั้ง 4 ด้าน ค่าใช้จ่ายค่อนข้างสูง ถึงแม้จะได้งบประมาณจากทบวงมหาวิทยาลัย และหน่วยงานเอกชนภายนอก แต่ทางสถาบันจะต้องจ่ายงบประมาณเองส่วนหนึ่ง ซึ่งทำให้เป็นภาระมาก โดยเฉพาะวิทยาลัยที่เพิ่งเปิดใหม่ (สาธิตี เขตวัดเลข, ลิมภาน์) นอกจากนี้ภารกิจด้านวิจัยนั้นงบประมาณที่ทางสถาบันจัดให้ก็น้อย และวิทยาลัยเอกชนจะไปขอเงินทุนจากสถาบันอื่น ๆ ได้ยาก (สืบแสง พรหมบุญ, ลิมภาน์)

จากปัญหาที่วิทยาลัยเอกชนประสบดังกล่าว มีข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขดังนี้

ด้านบุคลากร วิทยาลัยเอกชนควรลดภาระการสอนให้กับอาจารย์ที่ดำเนินการทำภารกิจดังกล่าว (อุ้น เรือน ปิขุนทด, สัมภาษณ์) นอกจากนี้การดำเนินการกิจบางด้าน เช่น การบริการวิชาการ แก่สังคม ควรจัดไม่ให้ตรงกับช่วงเวลาเรียน (พรพิมล สวัสดิพงษ์, สัมภาษณ์) ส่วนด้านงบประมาณ วิทยาลัยเอกชนควรมีการเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์แก่บุคคลภายนอกให้มากขึ้น ว่า วิทยาลัยเอกชนมีส่วนในการดำเนินการกิจดังกล่าวต่อสังคมอย่างไรบ้าง และควรจัดสรรทุนให้มากขึ้น (บุญสม มาร์ติน, สัมภาษณ์) นอกจากนี้วิทยาลัยเอกชนควรพยายามพิจารณางบประมาณในการดำเนินการใหม่ และเสนอขอมูลนิธิเพิ่ม (สาลินี เศวตเลข, สัมภาษณ์)

มีข้อน่าสังเกตว่า วิทยาลัยที่ไม่ประสบปัญหาและอุปสรรคแยกได้ 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรก เป็นวิทยาลัยที่เปิดใหม่ยังไม่เคยดำเนินการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ เลย เช่นยังไม่เคยทำวิจัยเลย หรือทำเพียง 2-3 เรื่อง จึงยังไม่พบปัญหา ส่วนวิทยาลัยอีกกลุ่มหนึ่ง เป็นวิทยาลัยที่ตั้งมานาน มีฐานที่มั่นคง จะมีการดำเนินการทำกิจกรรมด้านต่าง ๆ อย่างมีโครงการและแผนงานรองรับ เป็นระยะยาว จึงไม่ประสบกับปัญหาที่เกิดขึ้น (ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชน, สัมภาษณ์) อีกประการหนึ่งการดำเนินการกิจบางด้านวิทยาลัยเอกชนสามารถเลี้ยงตนเองได้ เพราะสถาบันดำเนินการจัดกิจกรรมตามความต้องการของตลาด และตามคุณสมบัติ และความพร้อมของสถาบัน (สืบแสง พรหมบุญ, สัมภาษณ์)

2. แนวโน้มภารกิจของสถาบันอุดมศึกษาเอกชนอีก 15 ปีข้างหน้า

2.1 ผลการวิจัย พบว่า ในอีก 15 ปีข้างหน้า ถ้าสถาบันมีทรัพยากรพร้อม วิทยาลัยเอกชนจะยังคงเน้นภารกิจในด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิต ส่วนภารกิจที่จะดำเนินต่อมาก็คือ วิจัย บริการวิชาการแก่สังคม และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ซึ่งในการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวจะเน้นด้านใดตามลำดับต่อมานั้น ผู้วิจัยมีความเห็นว่าขึ้นอยู่กับนโยบาย ความพร้อม และทรัพยากรของแต่ละสถาบัน ตลอดจนความต้องการของสังคม ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุด เพราะสังคมต้องการบุคคลที่มีคุณภาพ มีความรู้ในการทำงาน ดังนั้นภารกิจด้านการเรียนการสอน และการผลิตบัณฑิตจึงเป็นภารกิจที่วิทยาลัยเอกชนสมควรจะเน้น ซึ่งตรงกับผลวิจัยของ สมหมาย จันทร์เรือง (2529 : 124)

2.2 จากผลการวิจัย พบว่า แนวโน้มในอีก 15 ปีข้างหน้า วิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการทำภารกิจทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

ภารกิจด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ผลการวิจัย พบว่า ปัจจุบันเน้นกิจกรรมด้านวิชาการในรูปแบบการฝึกงานภายในและภายนอก เพื่อเสริมทักษะด้านการเรียนในทางปฏิบัติ ส่วนแนวโน้มในอนาคตอีก 15 ปี วิทยาลัยเอกชนยังคงมุ่งเน้นกิจกรรมด้านวิชาการในรูปแบบเดิม ซึ่งจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนได้ให้เหตุผลว่า การที่เน้นกิจกรรมด้านนี้เพราะจะมีผล

ต่อการเรียนการสอน กล่าวคือ ทำให้การเรียนการสอนครบวงจร คือ มีทั้งทฤษฎีและปฏิบัติ อีกทั้งเป็นการช่วยเสริมประสิทธิภาพของนักศึกษาให้ดียิ่งขึ้น (สรลิ่งท์ ชูปวา, สัมภาษณ์)

ภารกิจด้านวิจัย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันวิทยาลัยเอกชนเน้นการทำวิจัยสถาบันสาขาหลากหลายออกไปคือ สาขาเกษตรศาสตร์ มนุษยศาสตร์ แพทยศาสตร์ พยาบาล ส่วนแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้ามีแนวโน้มจะดำเนินการทำวิจัยประเภทธุรกิจบริการในรูปแบบเพื่อการตลาด ซึ่งผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนให้ความเห็นว่าสิ่งที่ในอนาคตเน้นทำวิจัยธุรกิจบริการเพราะมีประโยชน์ต่อวิทยาลัยเอกชนมาก กล่าวคือ เป็นการยังประโยชน์ให้กับการเรียนการสอนโดยเฉพาะในสาขาทางสังคมศาสตร์ เพราะการวิจัยนี้อาศัยนักศึกษาลงไปศึกษาแล้วได้เรียนรู้เป็นการเสริมศักยภาพของนักศึกษา ซึ่งเป็นส่วนเสริมภารกิจหลักคือ การผลิตบัณฑิต และยังเป็นการดำเนินการที่มีผู้สนับสนุน ทางวิทยาลัยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังเป็นการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการสอนให้กับอาจารย์ รวมทั้งขอตำแหน่งทางวิชาการได้อีกด้วย สาขาวิชาที่มีแนวโน้มว่าทำเพิ่มขึ้น คือ สาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล ส่วนการทำงานวิจัยมีแนวโน้มเปลี่ยนมาเป็นสาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาลนั้น จากการสำรวจพบว่า มีวิทยาลัยเฉพาะทางพยาบาลอยู่ 4 แห่ง และในปัจจุบันวิทยาลัยเอกชนให้ความสนใจมาเปิดสาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล และวิชาที่เกี่ยวข้องกับวิทยาศาสตร์เพื่อสุขภาพ ซึ่งวิทยาลัยเหล่านี้ได้มีนโยบายในอนาคตที่จะทำวิจัยในสาขาดังกล่าว

ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันวิทยาลัยเอกชนได้ดำเนินการทำกิจกรรมด้านบริการวิชาการแก่สังคมในรูปแบบการอบรม สาขาสังคมศาสตร์ แนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้าจะดำเนินการในรูปแบบหลักสูตรระยะสั้น และการอบรม สาขาสังคมศาสตร์และสาขาพยาบาล จากผลการวิจัยจะเห็นได้ว่าแนวโน้มในอนาคต วิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการบริการวิชาการแก่สังคมอย่างมีรูปแบบขึ้น ส่วนสาขาวิชาที่ยังคงเน้นสาขาสังคมศาสตร์ เพราะวิทยาลัยเอกชนเปิดสอนสาขานี้มาก และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชน พบว่า การจัดการบริการวิชาการแก่สังคมของวิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการตามฐานความรู้ และความพร้อมของสถาบัน และวิทยาลัยเอกชนบางแห่งที่มีความพร้อมและมีความมั่นคง จะยังคงดำเนินการในรูปแบบและสาขาเดิม เพราะมีความเห็นว่าการดำเนินการก็นั้นดี และมั่นคงแล้ว จึงยังคงคิดทำให้รูปแบบและสาขาเดิม แต่จะขยายการดำเนินการให้มีปริมาณและคุณภาพมากขึ้นกว่าเดิม (สุชน เหมันต์, สัมภาษณ์) นอกจากนี้พบว่า แนวโน้มในอนาคตจะดำเนินการให้บริการวิชาการแก่สังคม ในสาขาแพทยศาสตร์และพยาบาล ก็ด้วยเหตุผลดังกล่าว และจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชนพบว่า วิทยาลัยเอกชนที่หันมาดำเนินการเปิดสาขาวิชาแพทยศาสตร์ พยาบาล มีความเห็นว่าถ้าสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล ที่สถาบันเปิดใหม่นั้น มีความมั่นคงแล้ว แนวโน้มในการจัดการบริการวิชาการแก่สังคมจะหันมาจัดในสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล (วินัย โภกระกุล, สัมภาษณ์)

ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ผลการวิจัยพบว่า ปัจจุบันเน้น กิจกรรมประเภทการส่งเสริม อนุรักษ์ ฟื้นฟู ศิลปวัฒนธรรมและศาสนา รูปแบบการจัดประกวด และการแข่งขัน รูปแบบการจัดงานประเพณี รูปแบบการสอน ส่วนแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้า จะดำเนินการใน

ประเภทเดิม รูปแบบเจาะจงขึ้นคือ รูปแบบการสอนและการจัดการแสดง

จากผลการวิจัยจะพบว่า แนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้าวิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการกิจ
ทั้ง 4 ด้าน 2 ลักษณะคือ

1. วิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบเดิมเหมือนในปัจจุบันที่จัดดำเนินการอยู่ แต่จะจัดดำเนินการทำให้มีจำนวนมากขึ้น และมีคุณภาพดีขึ้น เช่น ภารกิจด้านการเรียนการสอนและผลิตบัณฑิต ภารกิจด้านทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

2. วิทยาลัยเอกชนจะดำเนินการจัดกิจกรรมในรูปแบบใหม่ เช่น ภารกิจด้านบริการวิชาการแก่สังคม ภารกิจด้านวิจัย

มีข้อน่าสังเกตคือ ในอนาคตวิทยาลัยเอกชนจะเน้นจัดบริการวิชาการแก่สังคม และจะทำวิจัยในสาขาแพทยศาสตร์ พยาบาล เหมือนกัน แสดงว่า วิทยาลัยเอกชนมีแนวโน้มที่จะพยายามมาสอนสาขานี้เพิ่มขึ้น ซึ่งอาจประกอบกับในอนาคต วิทยาลัยเอกชนมีฐานะมั่นคงขึ้นเป็นเรื่องที่น่าจับตามอง

โดยสรุปแล้ว วิทยาลัยเอกชนมีแนวโน้มในอนาคตที่จะพยายามดำเนินการกิจให้ครบทั้ง 4 ด้าน โดยเน้นทั้งด้านปริมาณและคุณภาพ และยังคงให้ความสำคัญในด้านการเรียนการสอนและการผลิตเป็นอันดับแรก ส่วนภารกิจด้านอื่นก็ให้ความสำคัญลดหลั่นกันไป ซึ่งปัจจัยอาจขึ้นอยู่กับความแตกต่างของแต่ละสถาบันในเรื่องนโยบายของสถาบัน รวมทั้งทรัพยากรของแต่ละสถาบันไม่เหมือนกัน

ข้อเสนอแนะสำหรับสถาบัน

จากการศึกษาภารกิจวิทยาลัยเอกชนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน และแนวโน้มอีก 15 ปีข้างหน้า และจากการอภิปรายผลแล้วนั้น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. จากผลวิจัย พบว่า วิทยาลัยเอกชนเน้นภารกิจด้านการเรียนการสอน และผลิตบัณฑิตนั้นเป็นสิ่งดี แต่ผู้บริหารควรที่จะเพิ่มบทบาทในภารกิจด้านอื่น ๆ อีก 3 ด้านให้เพิ่มขึ้นตามความพร้อมของสถาบันแต่ละแห่ง และความพยายามจัดกิจกรรมเหล่านั้นให้เอื้อต่อกัน เพราะประสิทธิภาพในการวิจัย และบริการวิชาการแก่สังคมมีส่วนทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพขึ้น

2. ด้านการผลิตบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนควรมีการเชื่อมโยงกับภาคธุรกิจเอกชนในด้านต่าง ๆ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรู้ความเชี่ยวชาญทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ซึ่งสามารถประยุกต์ใช้กับการทำงาน ความร่วมมือดังกล่าวควรจัดดำเนินการดังนี้

2.1 ด้านวิชาการ เนื่องจากบุคลากรในภาคธุรกิจเอกชนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในทางปฏิบัติมาก จึงควรเชิญบุคคลเหล่านั้นมาเป็นอาจารย์พิเศษหรือวิทยากรเพื่อถ่ายทอดประสบการณ์ให้แก่นักศึกษา และควรมีการฝึกงานในภาคฤดูร้อนกับสภาพปฏิบัติงานจริงในภาคธุรกิจเอกชน

2.2 ด้านคุณลักษณะบัณฑิต วิทยาลัยเอกชนควรกำหนดเป้าหมายด้านคุณลักษณะบัณฑิต ร่วมกับภาคธุรกิจเอกชน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีลักษณะตรงตามความต้องการของภาคธุรกิจเอกชน

3. วิทยาลัยเอกชนควรมีมาตรการในการดึงดูดอาจารย์ที่มีคุณสมบัติ และประสบการณ์ ให้เข้ามาทำงานให้กับวิทยาลัยเอกชน และอยู่กับวิทยาลัยเอกชนนาน ๆ เช่น ควรจัดสวัสดิการ สำหรับอาจารย์ในเรื่องบำเหน็จ เงินบำนาญ ตลอดจนสวัสดิการในเรื่องการรักษาพยาบาล ให้เหมือนสถาบันของรัฐ

4. วิทยาลัยเอกชนควรส่งเสริมสร้างบรรยากาศแห่งการวิจัยภายในสถาบันเพื่อเป็นการ กระตุ้นให้อาจารย์ในสถาบันมีความกระตือรือร้นในการทำวิจัย เช่น จัดนิทรรศการเผยแพร่ งาน วิจัยของสถาบัน นอกจากนี้วิทยาลัยเอกชนควรแสวงหาทุนวิจัยจากภายนอกให้มากขึ้น

5. วิทยาลัยเอกชนควรจัดบริการวิชาการแก่สังคมให้สอดคล้องกับปัญหา และความต้องการ ของสังคม นอกจากนี้วิทยาลัยเอกชนควรสร้างแรงจูงใจ และปลูกฝังจิตสำนึกให้แก่บุคลากร นักศึกษาให้ช่วยแก้ปัญหา และตอบสนองความต้องการของสังคมโดยส่วนรวม

6. ผู้บริหารวิทยาลัยเอกชน ควรสนับสนุนการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมให้มากขึ้น และ ควรกำหนดนโยบายและแนวทางการดำเนินการให้กว้างขวางขึ้น โดยมุ่งตอบสนองประชาชนและ ผู้สนใจทั่วไป อย่างมุ่งกิจกรรมด้านนี้ให้เฉพาะนักศึกษาเท่านั้น

7. วิทยาลัยเอกชนควรจัดทำข้อมูลในการดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้านอย่างเป็นระบบเช่น ทำเป็นรายงานประจำปี เพื่อข้อมูลจะไม่กระจัดกระจาย และจะเป็นประโยชน์ต่อสถาบันในการ ปรับปรุง พัฒนา และส่งเสริมภารกิจดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพ

8. วิทยาลัยเอกชน ควรจัดทำเอกสารเผยแพร่การดำเนินการของวิทยาลัยเอกชนด้าน ภารกิจแก่บุคคลทั่วไป เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์ และแนะนำสถาบัน

ข้อเสนอแนะสำหรับทบวงมหาวิทยาลัย

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนการดำเนินการกิจของวิทยาลัยเอกชนให้มาก ขึ้น ในด้านเงินงบประมาณควรจัดสรรให้เพิ่มมากขึ้น ในด้านความช่วยเหลือระหว่างสถาบันของ รัฐและเอกชน ควรมีหน่วยงานในกองสถาบันอุดมศึกษาเอกชนเฉพาะ เช่น จัดตั้งแผนกประสานงาน ด้านการให้ความช่วยเหลือประสานงานระหว่างรัฐ และเอกชนที่ทบวงมหาวิทยาลัยเพื่อเป็นสื่อกลาง ในการประสานงานติดต่อระหว่างสถาบันของรัฐและเอกชน

2. ทบวงมหาวิทยาลัย ควรมีการติดตามผลการดำเนินการด้านภารกิจของวิทยาลัย เอกชนอย่างต่อเนื่อง และเป็นระบบเดียวกัน โดยทางทบวงมหาวิทยาลัยควรมีเจ้าหน้าที่ที่ทำงาน เฉพาะในการติดตามผล ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้วิทยาลัยเอกชนดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้านเพิ่ม มากขึ้น

3. จากผลการวิจัยพบว่า มีโครงการบางโครงการที่น่าสนใจ และควรแก่การสนับสนุน เพราะเป็นประโยชน์ต่อสังคมมาก เช่น โครงการวิจัยเกี่ยวกับอีสานเขียวของวิทยาลัยแห่งหนึ่ง ใน

ภาคอีสาน ทบวงมหาวิทยาลัยควรให้ทุนในการทำวิจัยเรื่องนี้แก่วิทยาลัย

4. วิทยาลัยเอกชนที่ตั้งในต่างจังหวัด โดยเฉพาะสถาบันที่เปิดสอนสาขาวิชาเดียวทบวงมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุน และคอยให้คำแนะนำเป็นพิเศษในเรื่องการพัฒนาบุคลากร และในการอำนวยความสะดวกในการติดต่อ เพราะสถาบันอยู่ห่างไกล และขาดบุคลากรที่จะแนะนำ

5. ทบวงมหาวิทยาลัย ควรมีการจัดทำเอกสารเผยแพร่ในเรื่องภารกิจแต่ละด้านที่แต่ละสถาบันทำเป็นรายงานประจำปีทุกปี

6. ทบวงมหาวิทยาลัย ควรหามาตรการ หรือแนวทางกระตุ้นให้วิทยาลัยเอกชนดำเนินการกิจทั้ง 4 ด้าน เช่น จัดประกวดแข่งขันผลงานวิจัยดีเด่น หรือทบวงมหาวิทยาลัยจัดนิทรรศการเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านภารกิจของวิทยาลัยเอกชนทั้งหมด

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาในเชิงเปรียบเทียบระหว่างวิทยาลัยเอกชน กับมหาวิทยาลัยเอกชน
2. ควรศึกษาเจาะลึกในภารกิจแต่ละด้านของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน